

Preek 11 mei 2025
HWS Ontmoetingskerk
1 Korintiërs 15:12-23; 30-34

Gemeente van Jezus Christus,

Als ik zou vragen: wie vindt het leven eerlijk? Dan vermoed ik dat er geen, of slecht een enkele vinger omhoog gaat. Het leven is niet rechtvaardig. Dat zie je duidelijk als je van een enorme sloppenwijk in bijvoorbeeld Kaapstad een paar honderd meter verder in een extreem dure villawijk terecht komt. Maar ook verder in het leven... Is het leven eerlijk?

Een kind is buiten aan het spelen. Haar moeder ziet haar door het keukenraam spelen op de stoep. Ze roept naar buiten dat het eten bijna klaar is... Niet wetende dat dat de laatste keer is dat zij haar levend zal zien... Wanneer ze maar niet naar binnen komt voor het eten gaat haar moeder zoeken... Het meisje is weg, verdwenen... De politie denkt aan een misdrijf, een ontvoering... Enkele dagen later en tientallen kilometers verder wordt het levenloze lichaam teruggevonden... Van de dader ontbreekt elk spoor. Soms horen we een soortgelijk verschrikkelijk verhaal. Het is altijd een ander... Tot het niet een ander is... Zo is het leven...

7 oktober 2023. Hamas strijders begaan één van de meest verschrikkelijke terreurdaden in de recente wereldgeschiedenis. Gewone mensen zoals jij en ik worden in hun huizen of op een festival aangevallen... Gemarteld... Verminkt... Ontvoerd... Vermoord... Die dag was ik aan het klussen in ons nieuwe huis, nog anderhalve week voor de verhuizing en er moest nog veel gebeuren. Iemand had de radio aanstaan en zo ving ik wat flarden van nieuwberichten over de verschrikkelijke terreur op. Maar eerlijk gezegd deed ik niet de moeite om mijn telefoon er bij te pakken en het nieuws te lezen, want... Terreur... Het hoort er bij, zeker voor Israël... Zo is het leven...

De reactie van Israël gaat nog steeds door. Tienduizenden mensen hebben inmiddels het leven gelaten. Woningen, huizen, waar ooit gelachen en geleefd werd... Het ligt in puin. Gewone mensen zoals jij en ik... Iedereen heeft wel iemand verloren... Is dat rechtvaardigheid? Nee... Totaal niet... Maar zo is het leven...

Een moeder staat met twee kinderen aan de rand van een geopend graf... De kist met haar man erin wordt in het gat gelegd... We voelen allemaal aan: nee, zo hoort het niet, zo kan het niet zijn... Maar zo is het wel... Zo is het leven...

Zo is het leven... Pijnlijk... Oneerlijk... Meedogenloos... En dan geloven wij in een God van liefde, almacht, rechtvaardigheid... Waar dan? Waar is God als je rondloopt in Auschwitz, of in één van de honderden concentratiekampen die er ook nu vandaag de dag zijn... Waar is God?

De atheïst voelt feilloos aan dat het verhaal niet klopt en spreekt ons daar op aan. Hoe kan dat nu? Hoe kun je nu geloven in een liefdevolle, almachtige God, in dit leven? Dat kan toch helemaal niet? Dat klopt toch niet? Hoe zou u/jij daarop reageren? God verdedigen? De ellende proberen minder te laten lijken? Zeggen dat je het niet weet? Dit leven is vol met onrechtvaardigheid, ellende... En dan zeggen wij te geloven in een liefdevolle God die alles kan... Hoe dan?

Misschien ken je wel het Bijbelverhaal van Job. Job was een gelovig man. We horen God zelf aan het begin van het Bijbelboek zeggen over Job: 'Zoals hij is er niemand op aarde: hij is rechtschapen en onberispelijk, hij heeft ontzag voor God en mijdt het kwaad.' Job was ook een zeer rijk man... Tot hij dat niet meer was. Alles verloor hij. Zijn enorme rijkdommen... Zijn kinderen... Job werd een zeer arm mens, verloor vrijwel alles... En dat terwijl hij juist zo goed leefde, samen met God... Is dit eerlijk? Is dit rechtvaardig? Waarom overkomt Job dit? Dat is de grote vraag van het Bijbelboek Job: Waarom? Een vraag die velen van ons ook herkennen: waarom... Waarom het lijden? Waarom de onrechtvaardigheid?

Aan het einde van het boek is er nog niet een duidelijk antwoord gekomen. Job vindt wel troost bij God. En daarna wordt hij ook weer een rijk man. In Job 1 worden de rijkdommen van Job

beschreven voor alle rampspoed. In Job 42, het laatste hoofdstuk, worden de rijkdommen aan het einde van het verhaal beschreven. En wat valt op? Het is exact het dubbele... Zo staat het ook in de Joodse wet. Als iets je ontnomen wordt moet het dubbele vergoed worden. God vergoed al het leed van Job. Al? Nee... Aan het begin van het verhaal heeft Job tien kinderen. Zij sterven in de rampspoed van Job. Aan het einde van het Bijbelboek heeft Job opnieuw tien kinderen... Maar dat klopt niet. Het zijn er geen twintig, het is niet het dubbele. En hoe zouden die tien of twintig kinderen het verlies van de eerste tien kinderen goed kunnen maken? Dat kan niet... De relaties, de liefde die er was... Dat is onvervangbaar... Jobs rampspoed is niet helemaal vergoed, het is nog niet rechtvaardig... Je vraagt je af: zo is het leven? Of... Is het verhaal nog niet af?

Wat was het grootste onrecht in de wereldgeschiedenis? Eigenlijk een heel eenvoudige vraag. Want iedereen doet verkeerde dingen, zondigt, en dus is het ook, min of meer terecht, dat ons moeilijke dingen overkomen. Maar er is één uitzondering: Jezus Christus. Hij heeft nooit gezondigd, nooit iets verkeerd gedaan. En dus is Hij de enige die geen enkele vorm van lijden verdient... Maar dat lijden was er wel... Sterker nog, dat lijden was er in de overtreffende trap. Verraad, verloochening, mensen die Hem onterecht veroordelen, anderen die schreeuwend zijn marteldood eisen, de geseling, het kruis... De Godverlatenheid... Het diepste lijden, het grootste lijden... Voor iemand, die in tegenstelling tot ieder ander werkelijk onschuldig was... Het grootste onrecht ooit. En zeggen we dan zo is het leven?

Ja, zo is dit leven. Zo is deze gebroken wereld... De atheïst heeft helemaal gelijk dat het verhaal van een liefhebbende almachtige rechtvaardige God niet klopt... Tenzij... Tenzij... Dat niet het hele verhaal is... Op Goede Vrijdag leek het onrecht te winnen... Maar toen werd het Pasen. Het graf was leeg. Jezus leeft! Het onrecht wordt teniet gedaan, er komt herstel, meer nog... Er komt rechtvaardigheid. God is een rechtvaardig God. Hij doet wat recht is. Zo kwam Jezus levend uit het graf... En dat is slechts een eerste begin. Er komt rechtvaardigheid. De ontvoerder van het verdwenen meisje lijkt veilig te zijn, de politie zal hem nooit te pakken krijgen... Maar er komt recht. Het bloed dat gevloeid heeft op 7 oktober en daarna, en ook daarvoor, in het Midden-Oosten zal recht ontvangen. De machtige mensen van onze wereld, de Poetins en de Trumps, lijken boven de wet te staan... Maar zo zal blijken: geen enkel moment boven Gods wet... Want dit leven is niet het hele verhaal. Dit leven stopt niet bij de dood. Er komt recht...

En er komt herstel... Dit is de opstanding. De opstanding van Jezus... Maar Hij is niet de enige, Hij is de eersteling van de oogst. Wij lezen uit de Bijbel: 'Maar Christus is werkelijk uit de dood opgewekt, als de eerste van de gestorvenen. Want zoals de dood er is gekomen door een mens, zo is ook de opstanding uit de dood er gekomen door een mens. Zoals allen sterven in Adam, zo zullen allen ook tot leven komen in Christus. Maar ieder op de voor hem bepaalde tijd: Christus als eerste en daarna, wanneer Hij komt, zij die Hem toebehoren.'

Het verhaal is nog niet af... De gestorven kinderen van Job zijn niet afgeschreven. De moeder van het verdwenen en levenloos teruggevonden meisje mag nog hoop hebben. Want het verhaal is nog niet af. De opstanding komt. Wij belijden met de Apostolische geloofsbelijdenis over Jezus die naar de hemel is gegaan: 'vanwaar Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden;' Jezus komt terug. Alle graven zullen dan openbreken. En er komt recht, herstel, genezing. Zonder de opstanding heeft de atheïst gelijk, maar dat is niet het hele verhaal. Jezus leeft én wij zullen leven.

In ons Bijbelgedeelte onderstreept Paulus ook hoe belangrijk de opstanding is voor ons geloof. Wij lezen vanaf vers 12, maar in het gedeelte daarvoor noemt Paulus honderden getuigen van de opstanding van Jezus. Een behoorlijk deel van de gelovigen in Korinthe had moeite met de lichamelijke opstanding, zowel

die van Jezus, als de toekomstige van de mensheid. Paulus noemt de getuigen als een uitnodiging, een uitdaging misschien wel, om op onderzoek te gaan: laat je overtuigen. Het is echt zo. De opstanding van Jezus is echt gebeurd... En met die historische gebeurtenis valt of staat het hele christelijk geloof... Want zonder opstanding is dit leven al wat er is, dan zal Job geen recht ontvangen, zal een Hitler straffeloos vrijuit gaan en zoals Paulus schrijft: 'als Christus niet is opgewekt, is onze verkondiging zonder inhoud en uw geloof zinloos. (...) en worden de doden die Christus toebehoren niet gered. Als wij alleen voor dit leven op Christus hopen, zijn wij de beklagenswaardigste mensen die er zijn.'

De beklagenswaardigste mensen die er bestaan... Christenen die niet geloven in de opstanding... Een keiharde constatering van Paulus over een deel van zijn mede-gelovigen in Korinthe... En ook over een deel van onze broeders en zusters... Wij hoeven hen daarvoor niet te beoordelen of minder te vinden, maar het roept wel medelijden op. Het christelijk geloof zonder opstanding is onaf, incompleet, onvolledig... En daardoor krachteloos, inhoudsloos, zinloos... Met de opstanding valt of staat de kracht van de goede boodschap van het geloof.

Want in de opstanding wordt alles rechtgezet, alles wordt hersteld, de pijn wordt weggenomen, de dood is er niet meer en onze tranen worden door God zelf getroost. Dat is positief... Maar er is ook een keerzijde aan. Dat dubbele komen we door de hele Bijbel en met name in het Oude Testament steeds weer tegen. Aan de ene kant wordt er vol verlangen uitgekeken naar de dag van de Heer, de wederkomst, de opstanding, het laatste oordeel... Want er wordt recht gedaan... Maar aan de andere kant wordt er ook met angst uitgekeken naar die dag, want er wordt recht gedaan...

Hitler moet zichzelf verantwoorden, net als de ontvoerder van dat meisje en die persoon die jou zoveel pijn heeft gedaan... Er komt recht... Maar, er komt recht... Ook jij zal geoordeeld worden. Jouw daden, jouw gebrek aan daden, jouw gedachten... Toen ik deze week bezig was met de voorbereiding op deze preek wilde ik op dit moment in de preek opschrijven dat ik je geen angst wil aanpraten... Maar dat klopt niet. Sterker nog, ik wil dat u en dat jij doodsbang bent voor dat oordeel. Want niemand – niemand zal ongestraft vrijuit kunnen gaan. Jouw daden verdienen recht, verdienen een oordeel...

Misschien denk je nu bij jezelf, hier zit ik niet op te wachten. Zo'n hel en verdoemenis boodschap... Het is de boodschap van recht... Wij willen allen vergeving voor onszelf, en recht voor de daders. Maar het probleem is dat wij allen ook daders zijn, en dat vraagt om recht.

Maar dan de opstanding van Jezus. Vergelijk het met in een groot warenhuis shoppen. Je hebt een tas vol met spullen. En terwijl je het gebouw wil verlaten word je tegengehouden door een bewaker. Wat doe jij met die tas met spullen... En dan laat je het bonnetje zien. Het is betaald, het is van mij, het is rechtvaardig om mij door te laten... Zo is het ook met het recht bij het laatste oordeel. Het is betaald. Jezus heeft het betaald, aan het kruis. Hij droeg de straf van de zonde, onze zonde, jouw zonde... En Hij heeft betaald... Het is voldaan. En dus hoeven wij niet bang te zijn. Het is goed om soms die angst te voelen. Om te beseffen wat er op het spel staat... En dan van daaruit naar Jezus te gaan. Hij heeft betaald, Hij is gestorven... En weer opgestaan...

Weet je wat dat ook is? De doop. In een andere brief schrijft Paulus: 'Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? We zijn door de doop in zijn dood met Hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden. Als wij delen in zijn dood, zullen wij ook delen in zijn opstanding.' Met

Christus begraven... En weer opgestaan. Door de doop delen wij in de dood van Christus... De doop maakt ons deelgenoot van het sterven van Jezus. Het oude leven sterft... Het oude leven is gestorven is dood. We zullen straks zingen met lied 578: 'ik ben gestorven, maar voorgoed van heel de dode wereld vrij.' En wij staan door de doop met Christus op. De doop verbindt ons ook met de opstanding, in de toekomst, en ook nu al. Het nieuwe leven, vrij van de macht van de zonde, en het oordeel dat betaald is...

Even een kort zijweggetje. Een deel van onze gemeente is steeds weer druk met de theologische discussie over kinderdoop of volwassendoop. Misschien was dat zojuist ook jouw eerste gedachte: Het gaat over de doop: bevestigt dit, of spreekt dit tegen, mijn theologische visie op kinderen of volwassenen dopen. En dat terwijl ik er niets over zei. Ik wil u aanmoedigen om voorzichtig te zijn. U heeft iets waar veel theologen, waaronder ook ikzelf, vaak last van hebben. En dat gaat niet alleen over deze theologische discussie maar over een heel scala aan onderwerpen. Je bent dan zo gefocust op bepaalde onderwerpen dat je alles in dat kader wilt plaatsen, maar daarmee onbedoeld de schoonheid van het evangelie over dit onderwerp uit het oog verliest. Het is als kijken naar een schilderij welk soort verf er gebruikt is, maar het plaatje, de kunst, niet zien... Wees voorzichtig, verlies het goede niet uit het oog. Tot zover het zijweggetje.

In het geloof heeft Jezus ons oordeel gedragen, de weg geopend naar de opstanding van het nieuwe leven, tot in de eeuwigheid. Hoe dat zal zijn? Daar hoop ik volgende week dieper op in te gaan. Nu nog het laatste deel van onze Schriftlezing van vandaag. We lazen deze woorden van Paulus: 'In Efeze heb ik op leven en dood gevochten; wat zou ik daarmee hebben bereikt als ik geen hoop had? Wanneer de doden toch niet worden opgewekt, kunnen we maar beter zeggen: 'Laten we eten en drinken, want morgen sterven we.' Als je niet gelooft in de opstanding, dan is dit leven al dat er is. En daarmee onvervangbaar, kostbaar, want de tijd tikt weg en vroeg of laat is het voorbij, definitief. En dus moet je nu maar zoveel mogelijk plezier hebben: 'Laten we eten en drinken, want morgen sterven we.' Maar als je in de opstanding gelooft, dan is de toekomst geopend. Ons wacht de eeuwigheid, dus waarom nu haasten? Het eeuwige leven is zeker, dus waarom zou ik bang zijn voor de dood?

Eén van de meest bekende uitspraken van Karl Marx, de grondlegger van het communisme is dat religie opium van het volk is. Volgens zijn visie voorkomt godsdienst dat mensen in opstand komen tegen onrechtvaardige systemen, omdat na het lijden van dit leven er een eeuwig leven wacht. Nog even geduld en het komt vanzelf goed, dus laat je onderdrukken... De Bijbelse boodschap is, en de geschiedenis bevestigt dat, dat juist het tegenovergestelde waar is. Wij zijn zeker van de eeuwigheid, en dus kunnen we nu ons leven geven. Wij verlangen naar een wereld van recht, dat zal God ons geven, maar nu al zetten we ons daarvoor in, ook wanneer dat wat kost. Tijd hebben we tot in eeuwigheid, lijden verbleekt bij het goede dat wij ontvangen. Wij ontvangen zoveel, daar kunnen wij van uitdelen... Dat is ook de opstanding... Wij hoeven niet krampachtig ons eigen leven te beschermen in de angst dat het lijden toeslaat... Wij leven in de vrijheid van de opstanding: het komt goed. En dus zetten wij ons nu ook in voor het goede... Wij bestrijden onrecht, ook wanneer ons dat wat kost. Want wij hebben het eeuwige goede al ontvangen, daar delen wij vanuit...

Het komt goed. Dat is de opstanding. Het komt goed. Elk onrecht, elke waaromvraag, al het lijden... Het komt goed, want Jezus leeft. En wij zullen met Hem leven. Dat is het leven, het ware leven, het leven met Jezus Christus. Halleluja, amen.
Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410